Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 13-го ПАДОЛИСТА 1920. ЧИСЛО 137. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, NOVEMBER 13, 1920. No. 137.

80.000 БОЛЬШЕВИКІВ ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

МІСІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В АРМІЇ ПЕТЛЮРИ.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

САВЄТИ ХОЧУТЬ ЗДАВИТИ ПОВСТАННЄ НА УКРАЇНІ.

БЕРНО, Швайцарія, 11. падолиста. — **Донесення з українських урядових жерел кажуть, що русске советське правительство створило окрему армію, зложену з 80.000 салдатів, щоби здавити українське повстання в околиці Києва і Одеси. Завзяті бої зведено коло Чечельника, 135 миль на північний схід від Одеси — кажеться в донесенню.**

ПЕТЛЮРА ЗАРЯДИВ ЗАГАЛЬНУ МОБІЛІЗАЦІЮ НА ВКРАЇНІ.

Американський Червоний Хрест в армії Петлюри.

БЕРЛІН, 10. падолиста. (Жид. Тел. Аґенція). — **Ґенерал Петлюра зарядив загальну мобілізацію населення в тих частях України, які він відбив від большевиків. Місія Американського Червоного Хреста, яка перебуває в армії Петлюри, обіцяла дати його жовнірам всі потрібні санітетські матеріяли.**

НЕПРАВДА ПРО АРЕШТОВАННЄ ПЕТЛЮРИ ПАВЛЕНКОМ.

ВІДЕНЬ, 10. падолиста. (Жид. Тел. Аґенція). — **Українське Пресове Бюро видало комунікат, в якому сказано, що донесенції, неначе би ґенерал Павленко арештував Петлюру при помочи 25 тисячного війска, єсть неправдиве.**

УКРАЇНСЬКІ ЖИДИ НЕ МОЖУТЬ ДІСТАТИСЯ ДО АМЕРИКИ.

ВІДЕНЬ (Жид. Тел. Аґенція). — Доносять сюди з Кишинева, що велике число жидівських біженців з України находиться в Бесарабії, готових до виїзду до Америки. Вони мають всі потрібні документи, але югославянський, італійський та американський консулі не хочуть дати їм віза на пашпортах.

ЖИДІВСЬКИЙ ДНЕВНИК НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 9. падолиста. (Жид. Тел. Аґенція). — Сюди наспіло перше число жидівського дневника, який почав виходити в Ужгороді, на Підкарпатській Руси.

Нове видання „знімченого Юрка".

В селі Мальчицях (городецький повіт) уродився і виховався. Називався **Іван Чабан** і до 18 року життя крім української мови иншої не знав. В 1918 р. служив навіть при українськім війску. Відтак перейшов до польського війска. В Кракові стрінув рідного брата, котрий був там в польськім полоні. „Ратуй, Іване" — просив рідний брат. „Я цебе не знам" — відповів новітний „знімчений Юрко", котрий вже й „ушляхцьон зостал" і називався **Ян Чабановскі.** Та от по році приїхав пан Ян Чабановскі на урльоп. На превелике здивованне його мами — не розуміє української мови. „Мамцю, каже, я не естем прости хлоп зевсі". Село має сто потіх. Люди сходяться, щоби подивитися на новоспеченого шляхтича пана Чабановского.

Маляр Струхманчук в комуністичному таборі.

Відомий галицький маляр-карикатурист Яків Струхманчук, який ще в 1915 р. попався в російський полон, яко хорунжий УСС., перейшов на російському ґрунті радикальну метаморфозу, яка загнала його в ряди найзавзятійших комуністів. Підчас побуту большевиків у Східній Галичині був Струхманчук в Тернополі, яко большевицький урядовець при комітеті комуністичної пропаганди.

Михайло Гаврилко,

відомий артист-різьбар, перебуває тепер в Чернигові і є завідателем культурно-артистичного відділу. М. р. довелося артистови пережити важкі хвилини: як старшина української армії попав у большевицький полон і там його збито шомполами до безтями. Одужавши з ран, дістався підсля богатьох пригод у Чернигів.

Українське повстанне.

З Камінця Подільського доносять, що українська влада усуває всюди урядників Поляків (судів, нотарів) з цивільних урядів. Українське повстанне в околиці Балти набирає щораз більших розмірів. На чолі повстання стоїть отаман Заволодний бувший царський старшина. Кличем повстання є українська незалежна республіка з Петлюрою на чолі.

Загальні Збори отвариства „Бандурист" у Львові.

Дня 4. жовтня 1920 р. відбулися у Львові загальні збори акад. товариства „Бандурист", на яких вибрано слідуючий Виділ: голова Масляк Степан Юрій, заст. голови: Рудницький Антін, секретар: Філяс Осип, діріґент: Краснопера Лев, заст. діріґента: Гайворонський М., бібліотекар: Яримович Н., касієр: Ластовецький А., виділовий: Давидович Юліян, заст. виділового: Сенчишин Дмитро. До контрольної комісії вибрані: Попель Зенон, Букайло Франц, Цурковський Данило.

Загальні збори ухвалили відновити діяльність товариства, яка підчас війни підупала. Тому Виділ взиває всіх співучих членів академічної громади явитися та вписатися в члени товариства, в найбільшому числі на першій пробі вівторок, дня 12. жовтня 1920 р., виїмково о год. 8.30 вечером, в малій салі Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові.

Арештовання в Косівщині.

Дня 11. жовтня арештовано в Брустурах, косівського повіту, о. Миколу Смалька, 75-літного старця, його фірмана Федора Могернака і Василя Сорохана і приведено їх до Д. О. Г. у Львові.

Арештовання на Холмщині.

Дня 11. жовтня арештовано в Холмі другий раз редактора одинокого українського часопису на Холмщині, Антона Васильчука. Недавно випущено його на волю, а тепер знову арештовано на приказ старости. Подаємо се до відома віцепреміерови Дашиньскому.

Арештовання в Перемишлянах.

Евстахія Безпятку, директора Народнього Дому в Перемишлянах, арештовано поновно дня 11. жовтня с. р. на розпорядок намісництва з дня 28. серпня 1920, ч. 19193|20 і вивезено до Домбя.

ПЕРЕГОВОРИ ОТ. ПЕТЛЮРИ З ҐЕН. ВРАНҐЕЛЕМ.

(Від кореспондента львівської „Української Думки").

Варшава, 13. жовтня 1920.

Недавно вернув у Варшаву з головної ставки мін. А. Лівицький. До головної ставки приїхала також і військова місія від ґен. Вранґеля з Криму, щоби навязати блищі військові зносини в ціли майбутнього военного співділання армії Петлюри з армією Вранґеля, а то в наслідок можливого (тепер вже заключеного) польсько-большевицького перемиря. Вранґелівська місія почула, що про таке співділанне можна говорити тільки під умовою, коли ґен. Вранґель визнасть державну незалежність України, против чого ще досі виступають сильно деякі Враґелівські круги. До порозуміння поки що не дійшло. Наради має продовжувати у Варшаві А. Лівицький. Деякі демократичні московські круги, зокрема Савінков, Мережковський і Фільософов, що під цю пору пробувають у Варшаві, висказуються рішучо за порозумінням з урядом от. Петлюри. Провід в цій акції веде Савінков у свойому варшавському щоденнику „Свобода" і з ним передовсім має переговорювати Андрій Лівицький. До ставки ґен. Вранґеля виїхала від уряду от. Петлюри окрема військова місія, в якій між иншими є і молодий Чикаленко з Києва. Сподіються, що тепер большевики, маючи хвилево вільні руки на польському фронті, сконцентрують невдовзі свої сили проти армії от. Петлюри, що оперує тепер від південної Волинщини по Дністер більше менше здовж лінії Ммеринка-Могилів Под. і проти армії ґен. Вранґеля на Таврійщині і Катеринославщині. Говорять, що Англія підойметься посередництва, щоби військове перемире розтягалося і на фронт війск от. Петлюри і ґен. Вранґеля.

З огляду на невиясненне положення на фронті, уряд от. Петлюри не вертає зі Станиславова до Камянця. В Тарнові остало тільки міністерство закордонних справ.

Димісія премієра Вячеслава Прокоповича вже порішена в Раді міністрів. Він остане міністром без портфеля, а його місце має зайняти Андрій Лівицький, щоб дальше задержати вплив горстки есдеків на от. Петлюру. Має остати також і міністер шляхів Тимошенко (есдек), хоч їхній Центр. Комітет їх обох відкликав. Місце Лівицького як голови місії у Варшаві мав би тоді заняти був. міністер торгу і промисловости Фещенко-Чопівський, найлінший знавець економічних відносин на Україні, професор київської політехніки й один з найвидатнійших есерів.

Привезенне арештованих до Львова.

Дня 11. жовтня привезено до тюрми на улиці Баторія частину вязнів, між иншими лікаря д-ра Петрушевича і о. Юрика, яких в свойому часі вивезено до Королівства.

Арештованнє хорого д-ра Боцюркова.

Нічю дня 26. вересня арештовано в Бучачі адв. д-ра І. Боцюркова, не зважали на це, що він хорий і лежить в ліжку. Приміщений він у місцевій тюрмі. Причина арештування, це давні порахунки з часів комісаретва д-ра Боцюркова, так мотивують собі дотичні чинники.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

СВЯТКОВАННЄ РІЧНИЦІ ПЕРЕМИРЯ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Другу річницю заключення перемиря з Німеччиною дня 11 падолиста святковано в четвер по всіх містах Америки о 11. годині перед пол. Загального свята не проклямовано, тому торговлі були отворені, уряди полагоджували біжучі діла. Паради відбувалися на улицях міст, а у військових ґарнізонах відбувався перегляд війск ґенералами й ядміралами. Процесії йшли на цвинтарі, де лежать померші жовніри, в церквах відправлено богослуження, а вечером відбулися святочні представлення в театрах.

Головний герой війни, ґенерал Першінґ, відбував перегляд війск в таборі Дікс Н. Дж. Богато жовнірів і моряків дістало медалі, а для інвалідів устроєно святочні бенкети.

У Филаделфії дзвонив дзвін на вежі независимости, іменно ударено його молотком 54 рази на пригадку про 54 стейти.

ҐУВЕР ПОТРЕБУЄ 23 МІЛІОНИ НА ВИЖИВЛЕННЄ ДІТИЙ В ЕВРОПІ.

СТЕМФОРД ЮНІВЕРСИТІ КАЛ. 11. падолиста. — Заки Герберт Гувер виїхав сьогодня зі свого дому до Вашінґтону, він оголосив в ґазетах, що він задумує докінчити збірку 23 міліонів долярів на фонд виживлення голодних дітий в Европі.

„Збираннє цего гроша буде моїм заняттєм, доки цілий фонд не буде зложений" — сказав Гувер. „З початку ми провадили цю роботу при помочи американського правительства і через датки з ріжних жерел, без ніякого зазиву до публики. Тепер одначе нема иншого способу зібрати цей фонд як просити американський нарід о підмогу".

З ПОЛЬЩІ.

ВИКІНЧЕННЄ ПОЛЬСЬКО-РУССКОГО МИРА.

ВАРШАВА, 9. падол.—Польська делеґація для викінчення мирових услівій зі советською Росією виїхала сьогодня до Риги. На єї чолі стоїть М. Домбскі, котрий був головою мирової делеґації підчас прелімінарних нарад зі советами. Богато советських експертів і повновласників приїхало вже до Риги. В тутешних дипльоматичних кругах висловлено думку, що дискусія буде вестися тижнями, а може й місяцями.

ПОЛЬСЬКІ КЛЕВЕТИ ПРО ЛИТВУ МАЮТЬ УСПІХ.

ВАРШАВА, 9. падолиста. — Перехід більших німецьких відділів зі Східної Прусії до Литви, про що були донесення з ріжних жерел, буде першою яку має розслідити комісія Ліґи Народів, яка іде сьогодня до Ковна.

Комісія Ліґи усадовиться в Ковні на неозначений час. Вона відвідає спірні території і буде пробувати полаґодити ріжниці межи ґенералом Жельґовским, який заняв Вильну, Литвою і Латвією. Ґенерал Жельґускі вже розмовляв з представниками Латвії і повідомив їх, що центральна Литва хоче увійти в приязні зносини так скоро, як лише можна.

Комісія буде пробувати недопустити до дальших боїв межи литовськими війсками і Жельґуского, які боролися нервово цілими тижнями, вона також розслідить донесення про бомбардованнє місцевостий з аероплянів по обох сторонах. Польське правительство відступило 4 автомобілі для комісії (і через те надіється виграти справу — ред.).

ХОЧУТЬ СКИНУТИ КНЯЗЯ ЛЮБОМІРСКОГО З АМБАСАДОРА.

ВАРШАВА, 10 падолиста. (А. П.). — Тутені соціялісти домагаються щоби князь Любомірські зложив уряд амбасадора у Вашінґтоні. Соціялістичні посли внесли вже інтерпеляцію в соймі в справі князя Любомірского, а міністер закордонних справ Сапеґа має відповісти на ню за кілька днів.

Закиди проти Любомірского підносять такі: 1. Що він не навязав приязних зносин межи Польщею й Америкою; 2. він не спонукав польських еміґрантів в Америці, щоб вони підпомогли бідаків в Польщі; 3. він нічого не зробив, щоби піднести значінне польських гроший через відповідну виміну долярів; 4. він невміло орґанізував позичку в Америці і вона через те впала; 5. Любомірскі жив вигідно в Нюпорт і занедбав свої обовязки в липни і серпни, якраз тоді, коли Польща була занята боротьбою на життє і смерть з Росією.

З РОСІЇ.

БОЛЬШЕВИКИ ГОЛЯТЬ ДАЛЬШЕ ВРАНҐЛЯ.

СЕВАСТОПОЛЬ, 10. падолиста. — Большевики наступають на оба крила ґенерала Вранґля на кримськім півострові. Їм вдалося зібрати артилерію і тому військо Вранґля відступає поволи взад, як про це говорять останні донесення.

Ґенерал Вранґель поступає обережно, щоб забезпечити населенне і заберє також зі собою цивільну людність, коли буде потрібно.

БОЛЬШЕВИКИ ЗДОБУЛИ ПЕРЕКОП.

ЛОНДОН, 11. падолиста. — Уфортифіковані позиції, уставлені ґенералом Вранґлем в околиці Перекопу, на вузкій шийці, що веде на примський півостров, здобули большевики, як про це доносить урядове звідомлення, видане в Москві і одержане тутки сьогодня. Воно звучить:

„Ми переломили завзятий опір ворога і заняли укріплені становища коло Перекопу. Ми заняли також Армянський Базар".

СОВЄТСЬКІ МОРЯКИ МОРДУЮТЬ СВОЇХ ОФІЦИРІВ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 11. падолиста. — Матрози советського кружляка „Громобой" вимордували своїх офіцирів і затопили корабель в пристані Кронштад, — як про це доносять білоруські ґазети. Моряки з Кронштаду були вмішані вже попередно в кілька повстань проти советів.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

АНҐЛІЯ ВІДДАЄ ЧЕСТЬ НЕЗНАНОМУ ЖОВНІРОВИ.

ЛОНДОН, 11. падол. (Пр. Тел.). — День перемиря святкувала ціла Анґлія величаво. Особливо Лондон мав велику параду. Тіло незвісного жовніра, який впав на поли бою у Франції, перевезено кораблем до Анґлії і сьогодня везено улицями міста, щоби похоронити його в катедрі Вестмінстер межи найбільш заслуженими мужами Анґлії.

Коли переїздила домовина „незвісного жовніра" на гарматнім возі, богато жінок з товпи плакало.

Коли домовина прибула до Вестмінстерського ігуменату, то тут чекали на неї найвисші достойники анґлійської церкви і британської держави: Архієпископи, епископи, ґенерали, князі, члени королівської родини, політики й дипльомати. Всі вони віддавали честь поляглим героям, що свободили Британію від перемоги ворога.

О годині три чверти на одинайцяту явився король в окруженню міністрів і зложив на домовині вінець. Точно о годині 11 всі станули на позір і так стояли через дві мінуті, а такасама мовчанка запанувала в той час в цілій Анґлії після наперед виданого розпорядження. Це був спосіб вшанования поляглих героїв.

ПОДВІЙНА РІЧНИЦЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 11. падолиста. (Пр. Тел.). — Друга річниця перемиря зійшлася зі святкованнєм 50-літного ювилею зорґанізовання французької републики. До обох свят пороблено заздалегідь великі приготовання і вони випали торжественно.

З нагоди ювилею перенесено серце французького патріота, державного мужа, Ґамбетти, на почесне місце в пантеоні, де спочивають тіла найбільш заслужених мужів Франції.

Рівночасно з тим відбувся похід, серед якого несено тіло незвісного жовніра, що впав на поли бою проти Німців. Його занесено до пантеону, а по відправленню церемоній, занесено під „Тріюмфальний лук" і там похоронено.

За домовиною, везеною на гарматі, йшов президент Франції, Мільран, дальше маршаль Фош, Жофр і Петен, а за ними військові й цивільні достойники і 25 тисячі жовнірів, товаришів погибшого „незвісного жовніра", який зединив сьогодня всі серця Франції в одно велике живуче ество.

Плакало богато материй, які стратили своїх синів в бою і не могли відшукати їх тіла. Хто знає, може цей незнаний жовнір, був сином тої матери, що прийшла подивитися на параду?

МОЖУТЬ ДОПУСТИТИ АВСТРІЮ Й НІМЕЧЧИНУ ДО ЛІҐИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, 11. падолиста. (А. П.). — Лорд Роберт Сесіл, який має заступати Полудневоафриканський Союз на засіданню Ліґи Народів, буде піддержувати думку, щоби до неї допустити Австрію й Німеччину. Італія, Швайцарія і Скандинавські держави будуть також попирати цей плян, а проти Німеччини й Угорщини буде виступати Чехословаччина.

Єсть одначе надія, що за допущеннєм центральних держав знайдеться потрібна більшість двох третих голосів Ліґи.

ІРЛЯНДСЬКИЙ „ГОМРУЛ" ПРИНЯТИЙ В АНҐЛІЙСЬКІЙ ПАЛАТІ ПОСЛІВ.

ЛОНДОН, 8. падолиста. (А. П.). — Палата послів приняла дві важні клявзулі додаток до закона про автономію („гомрул") Ірляндії.

Перша клявзуля (засторога) предвиджує, що оба ірляндські парляменти мають мати дві палаті, а друга клявзуля каже, що на випадок, коли би вибрано лише меньшу половину послів, або коли би вони протягом 14 днів не зложили присягу вірности, король має право розвязати парлямент і віддати управу краю намістникови. (Льорд Лютентови).

Правительственний проект тих поправок принято 175 голосами проти 131.

"SVOBODA" (LIBERTY)

An Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief,
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ЧОМУ ВИННИЧЕНКО ВЕРНУВСЯ?

Володимир Винниченко, тому що він найбільший теперішній український писменник; що був разом з Михайлом Грушевським головним лідером при будові нової української народньої республіки; що є чоловік великого таланту і мислитель; і вкінці, що не має імени сплямленого якоюнебудь нечесною справою — займає виїмкове місце серед українського громадянства. До його слів сьогодня прислухається пильно уся велика 40-міліонова громада на Україні, а також і Українці заграницею, на еміграції. Він є неначе совістю українського народу і він має увагу всіх думаючих Українців, без огляду на те, чи вони годяться на його погляди партійні чи ні.

Коли Винниченко їхав в Росію і на Україну, то не тільки він але й другі з ним вірили, що він всціє довершити якогось діла; що спонукає російських большевиків, аби признали українському робітному народови самому правити собою і газдувати у себе по свому. То було все, за чим він їхав. До тої праці хотів він віддати і всі свої сили.

Але не так сталось як гадалось.

Сталося так, як думали і заповідали песимісти; ті, що не вірять в рожеві надії, а беруть світ по сірому, так як він є. Ті що знали московську натуру, казали, що не перший, але може останній раз, Винниченко переконається, що большевики передівсім кацапи, Москалі, і передівсім пантрують свого московського бизнесу. Вони будують „єдиную неделимую Расею" під московською командою; Україну вважають за московську губернію і за „житницю" (шпихлір) кацапську, на годованнє голодних Москалів.

Винниченко признавав, що так було, але казав, річ зміниться, як будуть українські комуністи і буде кому заступити комуністів московських на Україні.

З тою вірою поїхав до Москви.

Але як приїхав, побачив, що **Москва Москвою.**

Яка була за царів, така і за комісарів.

Большевицькі лідери в Москві не хотіли з ним говорити. А щоби мати спокій, казали, дадуть йому ріжні гонори, але без роботи.

На Україну вдалось йому поїхати тільки до Харкова. Коли хотів вертатись з рідної України знова на чужину, большевики не хотіли його пустити, аж вкінці Раковський, Румун, що править Україною, позволив йому вертатись, але під услівєм, що він зобовяжеться не писати ані говорити того, що бачив в Росії і на Україні.

І так Винниченко вернувся і живе тепер в Чехословаччині.

Він гадав мовчати, але **Закордонна Група Української Комуністичної Партії**, яка видає свою газету **„Нову Добу"** у Відні, а якої він є членом, **не позволила йому мовчати** і постановила завізвати його сказати всю правду про те, що він видів підчас свого побуту в Росії і на Україні.

Він наперед оголосив в тій газеті свій **Лист до Українських Робітників і Селян**, який лишив на Україні, а далі заповів описати все те, що видів і чув в Росії і на Україні.

Вже з того листа Винниченка довідуємося страшних річий про те, **як большевики викривили здобутки революції народу московського і українського.**

Винниченко пише в сьому листі, що советська Росія не є свобідним соціялістичним ані комуністичним краєм, але **самодержавним царством комісарів з Р. К. П.** (Російської Комуністичної Партії). Цілою Росією править **купка комісарів, звичайно людий, котрі є комуністами не із засади але для посади.** Та купка комісарів править **в державі, в армії, в советах** (радах) і **в партії.** В дійсности лиш та купка комісарів має голос в Росії, і то рішаючий, **а совети, партія, робітники, пролетаріят — то в комісарів чистий гомбог.** Комісари перетворили своє правлінне в чисто урядниче, бюрократичне, **і так як було за царської Росії тепер знова такасама бюрократія найпоганійшого сорта править з Москви цілою Росією без жадної контролі або відповідальности.**

Винниченко каже, що він вірить, що треба **централізму** (зосередковання), але **демократичного**, а не **абсолютистичного** (самодержавного); то значить він вірить, що власть повинна виходити з демосу (робітного народу), від советів, і повинна бути перед ними відповідальна. **Але того в Росії нема. Там панує самодержавно, безконтрольно і безвідповідально кліка комісарів, при помочі наказу і указу згори, не зважаючи на жадну волю советів, партії, або пролетаріяту.**

Тесаме є на Україні, але ще гірше остільки, що Україна не є жадною державою під большевиками, як се вони представляють, але московською губернією, якою править тасама кліка комісарів з Москви.

Та московська комісарська кліка не лише нищить і переслідує все, що українське, але Україну просто обрабовує для годовання Московщини.

Московська комісарська кліка по праві будує „єдиную неделимую Расею", таксамо як будували її царські посіпаки.

Винниченко каже, що та система правити Росією і Україною самодержавно з Москви, без участи і контролі робітного народу та без одвічальности перед ним — є основною хоробою теперішньої Москви, та що се грозить руїною цілій російській революції.

Се правда, що всякі правлінця, ляди і держави руйнувались і падали звичайно через те, що не виходили з волі народу, не були під його контролею ані не піддавались відповідальности перед ним.

І нема сумніву, що се буде головною причиною упадку большевизму, а радше причиною **прискорення його упадку.**

Але першою основною причиною є таки комуністична програма, програма побудована на теорії, не взятій з життя народів, але з думок теоретиків про вимріяну будучність. Коли за тою теорією не стоять маси, то комісари в самому зародку своєї влади є засуджені виступати проти мас і працювати **проти них.** Вони інакше не можуть. Вони се добре знають. І чи хотять чи ні, вони мусять діяти власті. Ходить тільки о те, аби маси опісля зуміли врятувати революцію.

В СПРАВІ ПРОТОКОЛУ 15-ТОЇ КОНВЕНЦІЇ.

Наша редакція повідомляє членів У. Н. С. і читачів „Свободи", що з причини недостачі місця протокол 15-тої конвенції У. Н. Союза не буде друкований в газеті, як давнійше частинками разом на окремих листках, які будуть долучені до „Свободи". Ті листки кождий може собі зложити після сторінкових чисел в книжочку і зберігти для себе. Їх розішлеться вже небаром.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА!

Від 11. с. м. зачалась в цілих Злучених Державах кампанія за приєднуванієм і приниманієм членів до Американського Червоного Хреста.

Річна вкладка виносить $1.00.

Кождий горожанин і мешканець Злучених Держав повинен вважати своїм обовязком бути членом А. Ч. Хреста.

ГОЛОСОВАННЄ НАД „СВОБОДОЮ".

(Допись).

"Глестонбері, Конн.

7. падолиста, 1920.

Я повідомляю членів У. Н. Союза, що у нас відбувся дня 6. падолиста с. р. звичайний мітінг, на котрім члени нашого відділу і члениці відголосували справу органу „Свободи" **і приняли проект третій, щоби часопись „Свобода" виходила щоденно і радо пристали за неї платити 30 центів на місяць.** Всі члени нашого відділу вставились за тим, щоби наша найстарша часопись „Свобода" виходила щодня, окрім неділь і свят, бо вона нам дає найправдивійші вісти і провадить нас до просвіти.

Я думаю, що всі члени У. Н. Союза підіпруть проект третій справи органу „Свободи" і пристануть платити трийцять центів на місяць, а тоді ми всі будемо пишатись нашим дневником, котрий нам дасть найбільше користи і буде нам приносити щодень правдиві вісти та дасть нам богато просвіти, а нам загал український перестане платити за такі „часописи" як „молоти" і „оси", з котрих нема жадної користи ані жадної науки, тільки лайки. Ті „газети" тільки відвертають наших людий від релігії, а богато наших Українців платить за таку часопись, що не мають з неї жадної користи ані науки, тільки купу дурниць і лайок. Колиж наша часопись „Свобода" буде по новім році виходити дневником, то я думаю, що буде мати більше користи, бо як буде „Свобода" щодня виходити, то кождий Українець собі запренумерує, бо дневник дасть читачеви добрий матеріял, правдиві вісти і богато науки. Я думаю, що члени У. Н. Союза радо підіпруть проєкт третій і пристануть платити всі як оден по трийцять центів на місяць за дневник „Свободу", а по новім році будем всі тішились нашим найліпшим дневником, котрий нам буде приносити щодень нові вісти.

Петро Соляр,
предс. 132 від. У. Н. С.

ДО ГРОМАДЯН УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

(Комунікат Українського Горожанського Комітету у Львові).

Львів, дня 17. вересня, 1920.

Від довшого часу зменьшилась жертвенність громадян Українців в Америці на цілі в старому краю. Ми від довшого часу одержуємо лиш дуже рідко і то незначні грошеві посилки з Америки. Таксамо остають без відповіди наші писма й телеграми. Не знаємо, як собі се вияснити. Зближається зима, найстрашнійша зима за час цілої війни. Велика скількість населення не перезимує її, якщо не прийде видатна і скора поміч від Вас, заморські Земляки. 133—

За Виконуючий Виділ Українського Горожанського Комітету у Львові:
Др. Степан Федак, голова;
Володимир Целевич, писар.

Гроші посилати через:
ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
або
ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР
у Львові, ул. Підвалле, ч. 7.
а рівночасно повідомити Український Горожанський Комітет, на адресу, Львів, ул. Руська, ч. 3.

З Америки і Канади пересилати гроші до львівських українських банків через пересилкові бюра, найліпше American Express Co., переказуючи їх в долярах.

КОЗАЦЬКЕ СВАТАННЯ

на три дії.

ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.

Замовлення належить слати враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЯК СТОЯТЬ ЧУЖІ ГРОШІ?

край:	В золоті:	Паперові:
Англія стерлінг	$4.86	$3.36
Франція франк	.19	.06
Бельгія франк	.19	.06
Швайцарія франк	.19	.15
Італія ліра	.19	.03(3.4)
Німеччина марка	.24(23.8)	.01(1.2)
Швеція корона	.27(26.8)	.18
Норвегія корона	.27(26.8)	.13
Данія корона	.27(26.8)	.13
Греція драхма	.19(26.8)	.13
Еспанія пезета	.19	.09
Голяндія фльорин	.40	.30
Росія рубель	.51	.01
Австрія корона	.20	.0036
Чехія корона	.20	.01(1.2)
Румунія лея	.19	.01(1.7)
Японія єна	.49	.51
Бразилія мільрайс	.35	.17
Аргентина пезо	.42	.34(34.8)
Уругвай пезо	1.00	.79
Канада доляр	1.00	.90

* * *

З того виказу видно, що найліпше стоять гроші Японії, бо теперішній їх курс висший від нормального, якого мірилом є золота монета.

Найгірше з виказаних стоять австрійські корони, бо як перед війною нормально вартувала одна австрійська корона 20 американських центів, так тепер вона вартує лиш одну третину одного цента. Значить, за одну золоту корону можна дістати мало не 60 паперових, а за одного доляра слабо не 300 (докладно, 277) паперових корон. Корона впала до 60 разів низше.

За російський золотий рубель дають 50 паперових; а за паперовий доляр 100 паперових рублів. Значить, вартість рубля впала 50 разів низше.

Польські марки так впали, що вже їх не нотують на грошевій біржі.

Чеська корона стоїть три і пів раза ліпше від австрійської корони, а ще ліпше від ненотованої польської марки.

Німецька марка впала 20 разів низше, але всетаки ліпше тримається ніж гроші инших країв в середній і східній Европі.

Гроші всіх инших держав, тут виказаних, крім згаданої вже висше Японії, попадали в ціні, але розмірно не так богато як згадані попередно. Француський паперовий франк коштує тепер 6 центів; італійська ліра 3 (майже 3½) центи; швайцарський франк 15 центів; румунська лея (лев) майже два центи (1 і 7 десятих); бразилійський мільрайс 17 центів (половину давнього); канадійський доляр 90 центів і т. д.

Значить, найліпше ще стоять американські, японські і англійські гроші, а решта слабо, слабше і дуже слабо, і загалом курс їх не поправляється, але ще більше іде в долину. Тимсамим вартість доляра в краях, де гроші падуть, іде в гору.

Се спричинює, що чужі краї не можуть докупитись нічого в Америці, а через те тутки нагромаджується щораз більше товарів і артикулів, які через те таніють, і тимсамим підносять і дома вартість доляра.

КЛИЧУТЬ О РАТУНОК.

(З львівської „Укрїнської Думки").

Анкета Українського Горожанського Комітету в справі допомоги населенню.

Вже семий рік лютує на нашій землі страшна війна з усіми її наслідками: руїною, голодом, пошестями і здичінням. Тисячі людей осталося без ніякої допомоги, без средств до життя, наслідком чого їм грозить голодова смерть. Супроти сього виявилася крайна конечність зорганізувати широко закраєну акцію для допомоги знищеному населенню. Цю важку працю взяв на себе Виконуючий Виділ Українського Горожанського Комітету, який скликав анкету, що мала свої наради дня 3. жовтня під проводом голови комітету **д-ра Федака.**

На анкету зголошено отсі реферати:

1) Голодова катастрофа в підгірських повітах і приодівна кріза серед українського селянського населення.

2) Воєнні сироти, вдови й сироти по жовнярах української армії.

3) Українські приватні школи й бурси та положення академічної молодіжи.

4) Справа допомоги арештованим, інтернованим, полоненим і політичним засудженцям.

5) Положення неприйнятих до служби українських службовиків.

6) Українські воєнні інваліди.

7) Загальне безробіття.

8) Лихий стан українських інституцій та товариств.

Справу голодової катастрофи і допомоги людности сіл реферував **інж. Павликовський.** На його думку поміч селянству мусить обняти весь край й повинна йти в двох напрямках: 1) як охорона перед неправними реквізиціями і надужиттями місцевої влади і 2) як поміч при відбудові. Організуванням цієї помочи могли би зайнятися відновлені кружки „Сільського Господаря" враз з основаними при них „Правними порадами".

В рефераті про положення бідної дітвори зазначив **о. Луциняк**, що у Східній Галичині смертність дітей прибрала просто застрашаючі розміри, бо сягнула 30 прц., а в околицях, де лютували пошести навіть 50 прц. Кромі сього велика частина дітей хоровита так, що нове покоління заповідається дуже зле. Діти лишені через довгий час без опіки батька і матері, виховалися переважно на вулиці, наслідком чого число малолітних злочинців зросло до застрашаючих розмірів. Ці занедбані діти вимагають старанної опіки яку може розвинути Товариство охорони дітей і опіки над молодіжю. Це товариство повинно зорганізувати по всіх повітах свої філії та отворити при них порадні матері і захисти та захоронки для дітей.

Реферат о. Луциняка доповнив голова Товариства охорони дітей **п. Сельський**, котрий познайомив присутних з дотеперішною акцією товариства у Львові та зазначив, що для успішної праці конечні більші фонди та заінтересовання і співпраця цілого громадянства.

Відтак проф. М. Галущинський обговорив справу українського шкільництва. Референт вказав на усі невідрадні обставини, з якими приходиться боротися в тім напрямі, а саме з недостатком фондів і всякими иншими, від нас незалежними перепонами і трудностями. Помочі потребують українські бурси, безробітне учительство і академічна молодіж.

Акцію Укр. Горож. Комітету представив секретар комітету **Вол. Целевич.** Ця акція звернена в напрямі допомоги інтернованим, арештованим, полоненим і засудженцям та їх родинам в перший мірі у Львові та час від часу в таборах для полонених і інтернованих і у вязниці у Вісничу. У Львові має комітет в опіці кількасот родин та кілька тисяч потребуючих. Бюро правної поради існує тільки у Львові. Для поширення акції комітет потребує також дуже великих фондів.

Стан урядництва і робітництва — яку то справу реферував **М. Парфанович**—представляється просто катастрофально. Досі не принято до служби в політично-адміністраційних урядах 50 (у Львові 10) зголосившихся осіб, залізничників 2.500 (у Львові 700), почтовців 500 (60), судовиків 50 (15), авіон. 60 (15), скарбових около 100 (2), в доменах і лісах 10, в жандармерії і поліції майже нікого. Безробітних є 2000 (100), війскових старшин 3000 (700), приватних безробітних до 700 (200). Між неквалріфікованими робітниками є 3000 (500) безробітних і 1000 нище 18 літ. Референт зазначив, що акція УГК. в цім напрямі з огляду на відомі відносини була дуже утруднена.

Санітарні відносини краю представив **др. Маріян Паньчишин.** Референт вказав на пошесті, які так розпаношилися, що в половині 1919 року було яких 4—5 тисяч випадків нових захорувань. Уряд для поборювання пошестей від акцію неждано і поступав сторонничо у відношенню до Сх. Галичини.

В цілях ратункової акції належить: 1) заводити відповідні курси й виклади, 2) звернутися до західньої Европи по ліки і движимі шпитали, 3) постаратися о спеціяльні заведення для лічення туберкульози у дітей, 4) постаратися о безплатну або дешеву аптичку для найбіднійшого населення.

Др. Музика реферував справу допомоги інвалідам. Дня 1. вересня с. р. відкрито у Львові про вул. Софії 25. дім для інвалідів на разі для 25 інвалідів. Конечне поширення захисту бодай на 100 осіб, справлення лічничих апаратів, варстатів (шевський вже є) і основання фабрики протез.

Марійське товариство — як вилснилось зі звіту п. Козакової — несло допомогу 315 родинам або 1484 особам. Брак фондів унеможливлює ширшу акцію.

Вкінці **др. Говикович** зложив звіт з лихого стану українських інституцій і товариств, з яких кожда мусіла припинити на якийсь час свою діяльність. Сьогодня вони находяться в такім лихім стані, що не можуть навіть забезпечити істновання свому власному персоналови.

Після вислухання рефератів секретар УГК. **Вол. Целевич** начеркнув плян ратункової акції, яку належить розвинути в краю і за кордоном, серед Українців і чужинців. Належить когось вислати до Америки, або бодай видати до земляків за океаном окремий заклик. Тут на місци треба збирати гроші й поживу та занятися їх розділом. Вся праця повинна бути сцентралізована в центральнім органі в роді синдикату українських гуманітарних інституцій.

Вкінці промовляв ще **проф. Боднар** з Тернополя, після чого дискусію над рефератом відложено до дальшого засідання, що має відбутися 12. жовтня.

Наради анкети покінчено на другім засіданню, яке, задля неприсутности голови У. Г. К. д-ра Федака, відбулося під проводом М. Парфановича у второк, дня 12. с. м.

На деннім порядку була дискусія над рефератами, виголошеними попереднього дня, і обговорення пляну ратункової акції.

Основи сеї акції обговорив проф. М. Галущинський. На його думку, цілу акцію належить поділити на дві части: негайну і на дальшу мету. Збиранием жертв мають занятися відповідні організації, які давали би також людности всякі правні поради. До заграниці мають звертатися інституції, яких ділянка має гуманітарний характер. Червоні Хрести поодиноких країв й Червоний Міжнародний Хрест поспішать з помочю для полонених, інвалідів, пришлють санітарні матеріяли для поборювання пошестий. Комітет опіки над дітьми дасть поміч дітям, сиротам і молодіжі. Кромі сього відповідні швайцарські, скандинавські і італійські організації може приймуть нашу шкільну молодіж до своїх осель. Дуже важним буде звязок з Америкою, де належить вислати делєгата. Помічна акція на дальшу мету має угрунтувати наші економічні й кооперативні інституції шляхом викликання інтересу до них у загалу. Засоби обдумають вони самі і створять підложе для правильного розвитку культурних і освітних інституцій.

По широкій і оживленій дискусії, в якій забирали голос майже всі присутні, рішено:

1) Створити центральну інституцію, яка мала би зосередити всю акцію, для її доцільнішого переведення. Се нова інституція, певного роду синдикат українських філянтропійних і просвітних інституцій, мусів би мати до диспозиції окремий виконавчий апарат, який опирався би на повітових організаціях. Того роду організації могли би потворитися при повітових філіях і канцеляріях товариства Сільський Господар, які належало би негайно привернути до життя.

2) Допомогову акцію належить повести в двох напрямах:

а) в напрямі негайної помочі населенню;

б) в напрямі відбудови краю.

3) Для переведення збірки в Східній Галичині належить перевести загальне оподаткування людности при помочі окремих додаткових органів.

4) Для призбирання фондів серед земляків за океаном заявилися анкета за висланнєм окремої делєгації, якої завданнєм було би побіч згаданої цілі, навязаннє торговельних і економічних взаємин з новим світом.

5) Щоби позискати поміч заграничних філянтропійних організацій, присутні на анкеті заявилися за сим, щоби нова утворена організація звернулася до них за посередництвом українських заграничних місій або окремою делегацією.

Висказало також бажаннє звернутися до Українців-Приднiпрянців, які мабуть не відмовили би своєї допомоги.

Подрібний плян акції має опрацювати колегія в якої склад увійшли усі референти анкети.

РАТУЙМО СТАРИЙ КРАЙ!

Конференція Представників Українських Товариста Нової Англії.

Шановні Громадяни Українці!

Надходяча зима віщує нашим братям в старім краю велике нещастє. Світова війна знищила наш край до нащадку. Доля хотіла, що Східна Галичина була тереном змагань міліонових армій, котрі роками нищили і рабували наш безталанний край. Там, де колись процвітали пишні українські оселі, нині осталось одно велике цминтарище!

Цілий край тепер знаходиться в крайнім економічнім занепаді. Брак найпростійших середників до життя. Нема в що одягнутися, ані в що обутися. А зима йде! Знов потягне за собою тичні нових жертв. Кого не замела світова заверуха; хто не згинув у воєннім полоні від сибірських морозів, італійської спеки або польських побоїв, той певно згине сеї зими з холоду і голоду на своїй рідній невільній землі.

Ратункова акція Східної Галичини переслідується польськими властями до неможливих границь. Параліжується всі змагання до утворення ратункових комітетів по містах, а наслідком такого стану річи єсть — масова передчасна смертність Українського населення в цілім краю.

Кождий лист, кожда газета зі старого краю, приносить щораз страшнійші вісти про ті відносини, серед яких приходиться жити нашим братям і сестрам. Наша рідня вигине з голоду сеї зими, як ми американські Українці не пішлемо негайної помочі старому краеви.

Українські робітники міста Бостону, згуртовані в ріжних товариствах, розуміють безвихідне положенне українського народу в Східній Галичині, рішилися повести широку ратункову акцію і в тій цілі скликують **Конференцію Представників Українських Товариств Нової Англії**, щоби сею справою заінтересувати ширший загал і повести працю на широку скалю. Наради відбудуться 14—15 падолиста в галі Elizabeth Peabody House, 357 Charles St., Boston, Mass., о год. 10. рано.

Кожде товариство, кождий відділ старого і нового Союза, Провидіння, кожда нарохія, кождий драматичний або співацький кружок, повинен прислати свого відпоручника на наради, щоби спільними силами обміркувати способи несення помочі старому краеви.

Як не можна вибрати делєгатів, то можуть приїхати урядники. Лише спільними силами все можна зробити!

Згуртуймося в одну велику громаду і цілою громадою — вперед!

Програма нарад така:

1. Вибір президії.
2. Реферат: Політичний та економічний стан Східної Галичини.
3. Реферат, про способи несення помочі старому краеви.
4. Дискусія над рефератами.
5. Внески.

За тов. „Запорожська Січ". **Н. Давнекіба.**

За тов. „Бостонські Українці" **Е. Косій.**

За греко-кат. парохію **П. Боднар.**

За тов. Укр. Кон. Не. Пол. Ст. **Кр. Н. Кисіль.**

Т. Магаляс, секретар.

ДОПИСІ.

PHILADELPHIA, PA.

В справі театральних представлень:

Дня 6-го падолиста с. р. заходом читальні ім. Т. Шевченка була поставлена оперета „Ох не люби двох". Загально беручи, штука вийшла досить добре.

Пишучи сі стрічки, не маю на думці критикувати ані хвалити поодиноких аматорів, лиш хочу звернути маленьку увагу аранжерам сього представлення на отсе: Як дасте якусь штуку на сцену і хочете щоб загал був задоволений, то давайте її в цілости, так як вона написана, а не опускайте поодиноких яв, так як Ви зробили в згаданім представленню. Де Ви поділи к 3-тій дії яву 4-ту? Чи може, не дай Боже, загубилась? Подумайте, що на се сказав би той, хто сю штуку написав, як би Вас так побачив? Але Ви думали собі інакше. Ви гадали, на згадане представленне прийдуть самі ті, котрі на штуках не розуміються і нічого не скажуть ще й будуть задоволені, а Ви аби тільки гроші зібрали за тикети, а для загалу і так вистарчить. Як так думаете, то на тім грубо помиляетесь. Загал охочий побачити штуку, але жадає, щоби була вона так виставлена як написана, а не з пропусками. На згаданім представленню галя була заповнена по береги, і ось доказ, що загал любить і радий подивитись на представленне. Але не думайте, що загал все прийде, як будете робити пропуски. От тих кілька слів написав я задля того, щоби більше таке не повторялось.

Також гість.

З ГАЛИЧИНИ.

(Допись до львівської „Української Думки").

Рогатин під большевиками.

І в нас гостила „красная армія" від 22. 8. до 15. 9. ц. р. з перервою від 9. 9. до 12. 9. Вже 19. 8. опустило польське військо Рогатин. Декілька днів скорше виїхали польські цивільні власти. Тому що ходили чутки, що большевики арештуватимуть всіх пол. урядників, що рівнож поарештують а навіть розстрілюватимуть всіх Поляків, хто лиш міг з Поляків утікав. Деякі одначе таки в останній хвилині не вспіли виїхати; остали з видніщих Поляків: пробощ, пол. катехит і декільки урядників, бо останній поїзд не дописав. Розуміється, що всі ті страшні поголоски не здійснилися.

Коли польська залога опустила місто і всі уряди повтікали всі ожидали вже ось ось появи червоної армії. Одначе минув 19. і 20. серпня а ніхто не являвся. Населення почало тривожитися, бо кождий боявся грабунків і всяких надужить темних духів: не було ніякої влади, прилюдної безпеки, навіть бувші поліціянти поперебиралися в цивільні одяги і поховалися по хатах. Щоб захистити приватне і громадське мійно перед евент грабіжами, скликав бувш. міський комісар Гриник, дня 20. 8. деяких міщан на нараду до маґістрату, де поручено комісії ад гос зложеній з трьох осіб: 1 Українця, 1 Поляка і 1 Жида зорганізувати т. зв. „міську варту" зложену з 6 відтак і більше людий, які узброені колами мали цей почесний обовязок стерегти безпеки міста. Рішення це виконано і завдяки цій „варті" справді не трапились у місті ніякі грабіжі.

Аж 21. вечером появились перші козацькі патрулі і того самого вечера на ринку відбувся перший „мітінг", оттак собі без ніякого приготовання, без ніяких оголошень. Якісь емісарі виголосили драпливенькі промови, в яких виясняли народови „високу місію" червоної армії в Галичині. Одначе бесіди виголошено в російській мові і майже ніхто їх не розумів. 22. 9. від рана почали від сторони Бережан наїздити відділи козаків, піхота (здебільшого боса) і артилерія, скорострілн тощо, та попрямували через місто в напрямі на північ і захід. Деякі частини і штаби остали в городі. Тому що не привезли з собою ніяких харчевих засобів ні паші, почалося в місті і повіті глядання за „кушанням" і „футражем" по дворах і фільварках. Не погорджували червоноармейці також ніяким иншим добром у дворах, тож вскорі бачилося козаків у польських чамарах футряних (хоч сонце добре припікало) і з товстими клунками при сідлах. У місті почали большевики пильно допитуватися за матеріями і при сій нагоді мали Жиди понести страти на кількасот тисяч марок. Хоча привезли з собою вже велику силу польських марок, не радо їх збували а найрадше платили совітськими рублями. І то платили щедро, н. пр. у голярів платили і по 500 р., за сніданок 500 р., за 1 нічліг но 1000 р., і т. д.

В Рогатині обрабували цілковито фільварок Бахмана (Німця) і польського пробоща. Коли вже випорожнили двори, почали заглядати й до богатших господарів і так повіт мусів хоч не хоч живити голодних гостий. **Дня 23. VIII. під вечір відбувся опять при акомпаніяменті жидівської музики „мітінг", на якім промовляли червоні емісарі вже по українськи а один жовнір Поляк говорив по польськи. Всі промовці між иншим просили о поміч в білю і одежі і взивали населенне вступати охотниками до червоної армії. Ніхто з присутних не реагував на ніякі записи і зазиви.** Дня 24. VIII. промовляли при звуках вже власної червоної орхестри 2 якісь команди-ри, один селянин, всі по українськи, а на кінци один місцевий Жид по жидівськи. В той день здирали большевики українські відзнаки з гербом соборної України, бо мовляв, вони петлюрівські. Дня 9. вересня виперли Поляки большевиків з міста яких 2 — 3 км. на схід аж під село Пуків і держалися так аж до 12. IX. На т. зв. Чортівській горі мало впасти богато трупів. Вечером 12. IX. по цілоденній крісовій стрілянині і страшній арт. канонаді вдерлися до міста козаки. Уличні боротьби тревали аж до 11-ої в ночі і Поляки мусіли вицофатися з міста у північнім напрямі. Большевики запалали тепер пімстою на мешканців міста, бо підчас їх попереднього відступу мав дехто з цивільних стріляти на них з вікон. Повідають що большевики хотіли з першу місто спалити, але скінчилося на нім, що глядано по домах за виновниками і декілька підозрілих вивезено у Росію, а 13. IX. позволено салдатам рабувати. І справді в той день рабовано і то без розбору чи винний чи ні, чи то Поляк чи Українець, аби лиш „буржуй".

Не довго одначе держалися вже большевики в Рогатині. Почався загальний відворот. 15 IX. тревали ще останні бої а 16. IX. появилися польські війська.

В тім часі вибухла з незнаної доси причини велика пожежа в селі Вербилівцях біля Рогатина. Згоріло близько 80 господарств.

Весь час населення Рогатина і повіту держалося пасивно. Досвід вже семий рік триваючих борб навчив його, що ніяка інвазія ніяка окупація не є довга, то й будь обережний, — тим більше, що експерименти большевиків гал. Українцям не по нутру.

Д. Л.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і бе довших поклинів).

NEW YORK, N. Y.

Українське Роб. Т-во „Поморяни" уладжує в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й., в неділю, дня 14-го падолиста (новембра) 1920 р. представленнє ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА, драма в 5-ох діях зі співами. Музика власна. Вступ 75 цнт. Початок о годині 5.30 вечером. По представленю Баль. О численну участь просить
136-37 КОМІТЕТ.

PHILADELPHIA, PA.

МАСКОВИЙ БАЛЬ

З ВЕЛИКИМИ НАГОРОДАМИ

устроює

товариство „Любов"

ДНЯ 20. ПАДОЛИСТА 1920 Р.

в Metropolitan Hall, 715-717 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa. Початок о годині 7-ій до 12-ої в ночи. Вступ враз з гардеробою 40 цнт. До численної участи запрошуєсь шановних Українців і Українок з Філядельфії і околиць.
37-39 Балевий Комітет.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНУ, КРЕВНИХ І ЗНАКОМИХ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ В ЯК НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ

Даємо пораду, кого і чи можна спровадити до Америки.

Виготовляємо просьби на спровадженнє людий з краю. 137—

Маємо своїх заступників в краю, котрі виробляють паспорта і всі потрібні папери до подорожи до Америки.

Наші заступники самі подають паспорта до потвердження ріжним конзулятам.

Хто хоче заощадити собі і своїм кревним в краю часу, гроший і роботи, нехай зголоситься до нас, а ми все переберемо на свої руки і при помочи наших представителів в краю, поможемо тим кревним як найскорше дістатись до Америки.

IMMIGRANT AID COMPANY, INC.,

49 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK CITY.

НОВІСТЬ! 5.000 понизше ілюстрованих сетів ми порішили роздати для розголошення нашої оферти.

10 РІЧИЙ ЛИШЕ ЗА $5.00!!

Так корисна і подиву гідна оферта буде тревати лише через сей місяць, тому кождий повинен з сеї нагоди скористати. Повисших 10 річий принесе кождому богато користи, а заразом і втіху, як прим: 1) Шило, яке є найновійшим, опатентованим винаходом, шиє як машина, бо робить два шви за одним разом, як се видно на образци. Маючи таке шило можете самі собі направити чоботи, чи упряж і т. п. 2) Перстінь від ревматизму, котрий є найліпшим средством на сю дітливу недугу. 3) Револьвер, 32 калібер. 4) Годинник середного розміру, дуже вигідний. 5) Стріляюче фонтенове перо, дуже забавна річ в товаристві. 6) Апарат, який лише детективи посідають; є се вельми корисна річ. 7) Матримоніяльний термометер, котрий предскаже кождому, чи і коли одружиться, з ким і чи дівчина його взаїмно любить. 8) Прилад до обтинання нігтів. 9) Бжола, дуже мила і потішна річ, котрою можна робити много цікавих штук. 10) Гітара — з дуже гарним голосом, на якій можна виграввати ріжні мельодії. Ніяку з тих річий не продаємо поодиноко за ніяку ціну, бо ціна повисшої збірки є кождому приступна. 134c43

Дорогий Читателю! Щоб Ви опісля не жалували, що спізнилися з висланнем замовлення, то ще нині витніть се оголошенне і разом з 35 цнт. в марках на кошти пересилки вишліть до нас, а заплатите як товар прийде Вам до хати. З Канади просимо присилати цілу належитість згори на адресу:

WESTERN MERCHANDISE CO., Dept. 968,

2029 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

РІЗДВЯНІ ПОСИЛКИ ГРОШЕВІ

до Галичини, Чехословаччини, України, і всіх частий світа повинні бути вислані ДО ВАШИХ РОДИН І ПРИЯТЕЛІВ СЕЙЧАС, а се тому, щоби вислані Вами гроші дійшли на час 136—

НАШІ БАНКОВІ ЗНОСИНИ ДАЮТЬ НАМ МОЖНІСТЬ ПЕРЕСИЛАТИ ГРОШІ ПО НАЙДЕШЕВШІМ ДЕННІМ КУРСІ ПІД ПОВНОЮ ПОРУКОЮ.

Оснований в 1810 р

THE MECHANICS & METALS NATIONAL BANK

OF THE CITY OF NEW YORK

Капітал, надвижка і зиски $25,000.000.

Філія: STUYVESANT SQ. Філія: HARLEM Філія: HARLEM MARKET
2nd Ave. & 14th St. 3rd Ave. & 116th St. 1st Ave. & 103rd St.

MANHATTANVILLE BRANCH, 125 Street & Amsterdam Avenue.

і 5 инших філій в місті Ню Йорк.

СТРАЙКИ, БЕЗРОБІТТЄ І ДОРОГИЙ РЕНТ.

Кажуть що на се нема ради. Коли подумаете і безрадно не будете тратити послідний цент виратуєте себе і свою родину від нужди. Купіть дім в Ню Йорку і околици на довголітну сплату з малим капіталом кількасот долярів. Будете даром мешкати а Ваші тенери виплатять рентом рату за дім — Купіть фарму близько Ню Йорку а не будете мали страху перед страйком і безробітем. Пишіть до нас зараз а ми маємо під рукою кільканайцять домів в Ню Йорку і Бруклині. — Кількадесять фарм в околици Ню Йорку. Мала вплата.

Пишіть до відділу реальностий на адресу: 136—

Ukrainian Export Co., Inc.
318 Broadway,
New York, N .Y.

ФАРМИ! В LOWVILLE, N. Y.

1) Фарма 135 акрів, в добрім положенню, 4 милі від міста і стації колійової, 75 акрів орної землі, річка пливе через пасовиско, 13 коров, 4 ялівки, 3 телят, 1 бик, 6 пацюків, 2 коні молоді, стадо курий, усі машини потрібні на фармі. Ціна $5.500, готівки потрібно $2000.

2) Фарма 145 акрів, урожайної землі половина, 4 милі від міста, 10 коров, 2 ялівки, 5 телят, 3 коні, 5 пацюків, уся машинерія, кури, качки, гуси, голуби. Ціна $6000, готівки потрібно $2500. 37-40

Сі фарми продам тано протягом сего місяця. Прошу приїхати або пишіть на мою адресу; я мешкаю на фармі.

ТЕОДОР ПАВЛИН,
FLAT ROCK ROAD, LOWVILLE, N. Y.

30

ПАТЕНТИ

Книжочка з інформаціями в патентових справах буде післана ДАРОМ на жаданнє.

ВИНАХІДНИКИ

і другі пишіть по ню.

Імя A. M. WILSON є знане через 30 ЛІТ і кожда патентова справа нам віддана узискає найліпше полагодженє. Пришліть модель або рисунок свого винаходу до провірення. 19c28c—

Пишіть днесь по українськи по українську патентову книжку на адрес:

A. M. WILSON,
Inc.
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.

ДЛЯ ОСЛАБЛЕНИХ МУЩИН.

Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Ослаблені мущини як також нервові, стануть радикально і раз на все виліченi через ужите средства NOVO. 6 се, можна сказати, чудове средство, яке вилічило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли долягає Вам нервове ослаблене, коли утратили силу, коли маєте меланхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу уринного, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то зістанете уздоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часі зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всякі уживати всякі приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сім, що NOVO средство се дійсно ділає, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплачене почтової пересилки і опакованє. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але комплетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лічене. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпроволочно, надмінаючи часопись, в якій Ви читали се оголошене а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство.

Novo Company, Dept. 23,
BOX 33, BROOKLYN, N. Y.

З КРАЮ

найскорше спроваджує: 131—
HENRY J. SCHNITZER
STATE BANK,
141 Washington St., New York.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

ЧОМУ ЗАРАЗ НЕ ВЗЯТИ НАЙЛІПШОГО ЛІКАРЯ?

Не гайте часу з докторами, як вам нічого не поможуть. Прийдіть до мене! Я вам дам раду. У мене, як у специялісти є більш 30-літня практика. Головно займаюсь слабостями жолудка, печінки, нирок, міхура і ревматизму. На мужеську хоробу я знаменитий специяліст. На кровну слабість уживаю Ehrlichs 606. Говоримо на вашім язику. 133чс143

Prof. Dr. H. G. BAER,
Specialist,
534 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.
next door to Davis Theatre.

КУПУЙТЕ

СТІННІ КАЛЕНДАРІ

НА РІК 1921

і украшуйте ними вашу хату.

Маємо дуже гарні религійні календарі в кольорових образах:

1. Ісус Христос.
2. Матер Божа.
3. Матер Божа з Дитятком.
4. Тайна Вечеря.
5. Ісус в Оливнім Городі.

До кождого образа є причіплений великий календаріюм з червоними святами і неділями.

Поодинокий календар коштує 50 центів, а 5 календарів нараз вишлемо за $2.00.

Кромі календарів религійних маємо великий вибір календарів світських з гарними малюнками і краєвидами, по тій самій ціні.

ДРУКУЄМО ТАКОЖ КАЛЕНДАРІ ДЛЯ БИЗНЕСМЕНІВ.

Пишіть до нас і присилайте замовлення і гроші на адресу:

HRISHKO BOOK STORE,
437 NORTH 6th AVENUE,
SCRANTON, PA.

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ.

Фарма 143 акрова, гарні забудовання, 5 акрів саду і 23 акри ліса. Земля чорна, 2 милі від міста, 8 коров, 3 коні, курий 80, богато сіна і збіжа, 360 бушлів бараболь, 400 бушлі яблок. Ціна за все $5.000, вплата $2.000. Маю до 100 инших фарм для бідних і богачів з винницями, поміж Українцями. Пишіть по катальоґ і мапу. 36-39

S. MORANSKI,
Box 147, Bath, N. Y.

ЛІКАРСТВА АПТИКИ СВ. МИХАЇЛА

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвиганнє в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Краплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Краплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до поросту чорного волося	2.00
Вусоріст до поросту довгих вусів	1.00
Пілюли від руматизма і простуди	3.00
Масть до натирания від руматизма	2.00
Жолудковий бальзам від катару желудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік від гемороідів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Краплі до болю зубів	1.00
Лік проти болю в горлі	1.00

Окрім всіх тих ліків, що тут подано, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавнених хоріб. За всі наші ліки даємо повну нашу гарантію. Пишіть по катальоґ.

Хто пришле відразу 10 дол. на ріжні средства, вишлемо ДАРОМ дуже добрий дарунок. Як ви хорі на якунебудь слабість пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моні-ордери на гроші належить адресувати до: 147чс—

ST. MICHAEL MEDICINE CO.,
Dept. D.
CARLSTADT, N. J.

ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ Є НАЙБІЛЬША БЛАГОДАТЬ БОЖА

Тому мусимо пильнувати себе, а при зближаючій слабости, найважнійшим є засягнути пораду і поміч лікарську.

ВИСИЛЕННЄ НЕРВІВ: В Америці поширилась хороба і обняла безмірне число людий, що хотяй не вважають себе хорими однак є нервозно розстроєні, та часто знеохочені і умучені. Вони не всилі заінтересуватись своєю працею, кожде їхне змагание вимагає великих зусиль. Житте для них є довгим терпінням, охота до їди відходить, лютяться, ненавидять людий, діткнені болями у всіх частинах тіла, терплять на запори, вітри, болі жолудка, тратять сон і мучаться безсонними ночами.

УСПІШНИЙ ВИСЛІД.

Пробуджене довіре веде до удачі. Роками працював я научними способами, щоб осягнути успішний вислід практики; совісно і з повною енергією дійшов я до сего, що тепер в змозі дати своїм пацієнтам цілковиту поміч на їх немочність, бо я не вірю в частинну лікарську пораду.

Життє людське є за дороге, щоб його віддавати під опіку когонебудь і наражуватись на терпіння і болі. Я уживаю дуже практичну методу до лічення слабостий: 130—

ЖОЛУДКА, ВНУТРОСТИЙ, ПЕЧІНКИ
КРОВИ, СКІРИ, СЕРЦЯ
СЛЕЗІНКИ, РЕВМАТИЗМУ, КОЛЬОК
СОЛІТЕРС, КОРЧІВ, ХОРОБУ ЛЕГКИХ
— І ВСІ ДРУГІ ЗАНЕДБАНІ ХРОНІЧНІ ХОРОБИ. —

Не страхайтесь станом своєї хороби або її застарілостю, приходіть сміло до мого офісу та засягніть приятельську безплатну пораду.

Я вам розкажу про дійсний стан вашої хороби і як можна зарадити. Від вас залежить чи схочете лічитись або ні.

— ПОРАДА ДАРОМ. —

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Денно від 9-ої рано до 8-ої вечером.

DR. H. L. RUSSELL

В неділю: від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

176 EAST JEFFERSON AVENUE, 1 DOOR EAST OF WOODWARD AVE., DETROIT, MICH.

ШИФКАРТИ З ЗЕЛІЗНИЧИМИ ТІКЕТАМИ

ПРОДАЄМ ДО

ОСЬВЕНЦІМА, МИСЛОВЕЦЬ ТА ЛЬОВА НА НАЙБІЛЬШІ КОРАБЛІ, ЩО ВІДХОДЯТЬ ДО ГАМБУРҐА

ЛЯПЛЯНД - - - - 30. жовтня	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
	ОДЕНБЕРҐ	$105.10
АКВІТАНІЯ - - - - 2. ґадолиста	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
	МИСЛОВИЦЬ	$105.00
ОЛИМПІК - - - - 27. падолиста	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
	ОДЕНБЕРҐ	$105.10
	З ТІКЕТОМ ДО ЧЕРНОВЕЦЬ	$108.50

На повисше поданих кораблях пасажир дістане найкрасшу вигоду за найменьшу суму гроший. Подорож морем триває 6 до 7 днів. Як хочете їхати добрим кораблем, сейчас присилайте завдаток на зарезервованнє каюти на кораблі А ЩАСЛИВО І СКОРО ДІСТАНЕТЕСЬ ДОМІВ. Паспорти на виїзд дістаєм в протягу двох днів, за роботу не числимо нічого. 117—

ЯК ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ з краю Вашу рідню, звертайтесь до нас, а ми виготовимо потрібні документи цілком даром і при помочи своїх представників крайових спровадимо ВАШУ РІДНЮ до кількох тижнів. Тисячі людий дісталось до Америки лише за помочію нас.

ЯК ХОЕТЕ скоро і певно вислати ГРОШІ ДО КРАЮ, то наш Банк чесно обслужить ВАС. Гроші вимінюємо після біжучого щоденного курсу та пересилаємо до краю ТЕЛЕҐРАФІЧНО, МОНЕЙ ОРДЕРОМ І ДРЕФТОМ як найскорше, і під повною ґварантією. НАШ БАНК СТОЇТЬ В ТІСНІ ЗВЯЗИ З ЕВРОПЕЙСЬКИМИ ДЕРЖАВНИМИ БАНКАМИ, та маємо своїх власних кореспондентів котрі помагають виплачувати як найскорше післані гроші. Посилаючим гроші через наш Банк видаємо ОФІЦІЯЛЬНІ РЕСИТА та доручуємо власноручні підписи з краю.

В усіх потребах пасажирських і банкових просимо звертатись особисто або листовно на адресу:

HENRY C. ZARO, BANKER,

39 COOPER SQUARE, DEPT. U. F. NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщення платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і напади на другіх продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не має обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

Пошукую свого сусіда ПЕТРА РУТКОВСЬКОГО, з села Дрищів, повіт Бережани, Гал. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися на адресу: MARIA MALECKA, Box 137, South Deerfield, Mass. 37-38

Пошукую КАТАРИНУ ХАЛИЦЬКУ і прошу її, щоби вона зголосилась на мою адресу, а коли не жиє, то прошу шваґра зголоситися до мене: MARCIN POSOBIEC, Box 178, Bridgeport, Pa. 37

Пошукую мою жінку МАРІЮ ПУПЧИК і три доньки Ефрозію, Анну і Юлію, котрі в часі мого 7-літного побуту в шпитали, виїхали і мають находитися в околици Пітсбурга. Вони самі або хто знає про них зволять зголоситися до мене. Я вже виздоровів і хотівбим відшукати свою родину. MARKO PUPCZYK, 441 Walnut St., Yonkers, N. Y. 37-38

ПОШУКУЮ доброго партнера до бизнесу чищення вікон. Добрі місця роботи і поплатна робота. Прошу голоситись на адресу: H. LANOWAY, 206 King St., Charleston, S. C. 34-9

ПЕТРО ВИННИЧЕНКО, з Гадинковець, Галичина, котрий правдоподібно перебуває в Канаді, дістав лист від брата Івана з Чехії. Тимко Боднар або хто знав біг теперішне його місце побуту, нехай пише на адресу: MISS MARIA CHOMYSHYN, 25 Pilgrim St., Providence, R. I. 36-37

Пошукую ІВАНА БІЛОБРОВКУ, з села Паншівка, повіт Чортків, Галичина. Мав перебувати в Філядельфії і в Сан Франціско, Кал. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: ONUFREY BILOBROWKA, 30 Lion Ave., St. Johnsville, N. Y. 35-37

ПЕТРО КЛИМКОВИЧ, з села Чернилиці, пов. Городенка, просить своїх краянів, перебуваючих в Злучених Державах, щоби були ласкаві переписатися з ним і подати свої адреси. Просимо писати на адресу: PETER KLIMKOWICZ, Grube Marie II, Post Grube, Ilse, Kreis Kallau, Germany, Europe. 37

ДОБРА НАГОДА!

На продаж ґросерия і бучерня. Бизнес добре вироблений межи Славянським народом; ціна дуже приступна. Інтересовані зволять голоситися впрост до штору на адресу: 38½ Green St., Jersey City, N. J. 34-39

ЕКСТРА! Конець прийшов для злодіїв і ошустів! Хто Вас обікрав або ошукав? Де твій муж або жінка? Прийдіть зі своїми клопотами до нашого офісу до одинокого українського детектива Михаїла Ґеллес, капітана Резервової Поліції. Приймаємо справи по цілій Америці. Порада даром. Повне вдоволеннє. Памятайте на адресу: MICHAEL GELLES, 299 Broadway, New York City — Telephone: Worth 3515. 100—

Стефан Городецький, родом з Пісочної, пов. Жидачів, Галичина, пошукує своїх братів ВАСИЛЯ і ІЛЬКА, родом з Чорниці, пов. Жидачів, котрі в роках 1912 і 1913 виїхали до Америки. Адрес: Вістун СТЕПАН ГОРОДЕЦЬКИЙ, Ukrajinsky Pracovni Tabor v Libercu, Cecho-Slovensko. 37

Де є АЛЕКСАНДЕР ЗЕЛІНСЬКИЙ з Теребовли, Галичина, котрий перед 8 роками переживав з своєю женою на Staten Island, N. Y. Хтоби о нім знав або він сам зволить зголоситися в важнім інтересі до жени Теси на адресу: IMMIGRANT AID COMPANY, Inc., 49 East 7th Street, New York City. 37c43

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі хай зголоситься до: 43—

IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 E. 7th Street, New York City

Николай Перуцький, котрий знаходиться тепер в Чехо-Словакії, пошукує своїх братів, СТАНЛА ПЕРУЦЬКОГО і ТОНОГО ПЕРУЦЬКОГО. В своїм часі вони мешкали в Salt Marie, коло Detroit, Mich. Вони походять зі Стрілок, повіт Старий Самбір, Галичина. Таксамо пошукує ТЕОДОРА ПИЛАЧА з того самого села. Хтоби о них знав або вони самі зволять зголоситися до: IMMIGRANT AID COMPANY, Inc., 49 East Seventh St., New York City. 37-38

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ

ДОКТОР МЕДИЦИНИ 134c—
Лічить особисто з успіхом **всякі недуги мущин, женщин і дітий.**

Dr. DEUTCH,
229 E. 14th St., New York City.
Тел. Stuyvesant 933.

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 65 акрів, орного 35 акрів, решта пасовиско і ліс, дім мешкальний з 6 кімнат, стайня на 32 коров і стайня на коні, курник, шопа на вози, 3 коні, 2 корови, 2 ялівки, безроги, кури, вози, плуги і др. фармерські знаряди; 6 миль від міста. Положенне фарми рівне і в здоровій околици. Ціна $5.500. Готівкою $3.000, решта на сплату. Голоситись до: MICHAEL KWASNYCIA, 412 East 5th Street, 4th floor back, New York, N. Y. 34-37

МАСАЖИСТКА, европейського досвіду, запобігає ревматичним болям і ручить за успіх, про що свідчать її многі свідоцтва. Адреса: MARY URBANSKA, RUBINOWA, 310 E. 70th St., New York City. 22c37

ДАМО інформації як можна одержати **презент вартости $1.50,** за присланнем 3 одноцентові почтові марки на адресу: 37-44

J. B. COMMERCIAL HOUSE
Sta. D., Box 88,
NEW YORK, N. Y.

НОТИ

Велика нагода для диригентів. Всякі ноти церковні, світські і партитури. Ріжні книжки церковні, як також першорядна скрипка і инші річи потрібні диригентам. Зголошуватись на адресу: 37c52

МАРІЯ ҐУНДИЧ,
BOX 96, PARK RIDGE, N. J.

НЕ ПАДАЙТЕ ДУХОМ!

Що Ви не знаете англійської мови, і запиштеся сьогодня а через 3 місяці Ви будете володіти таким богатим даром, Вам буде все доступне і Ви будете на рівні з Американцями, а чому? Тому, що Ви будете говорити, читати і писати по англійськи. Ми учимо через переписку почтою за малою оплатою а для Вашої великої користи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 99-01

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОКТОР

ДР. М. МІЛОЄВИЧ

бувший военний доктор в старім краю. 100чс—

DR. M. MILOJEVICH,
417 WOOD STREET,
PITTSBURGH, PA.

ДО КРАЮ

найліпше випроваджує: 131—
HENRY J. SCHNITZER
STATE BANK,
141 Washington St., New York.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 EAST 17TH STREET,
NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ДО КРАЮ можете відїхати через ГАМБУРҐ і другі порти працюючи на кораблі пару годин денно при легкім занятю. Звертайтесь сейчас до: 22—

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich St., New York, N.Y

АДВОКАТ

O. H. DROEGE

49 E. 7TH ST., NEW YORK

Розмовитесь по українськи.

Години урядові від 4. до 8 пополудни кождого дня, окрім неділь і свят. 08—

ЗРОБІТЬ ВАШЕ ВОЛОСЄ ГАРНИМ.

Відсвіжіть вашу голову! Стримайте випаданне волося! Усуньте порплі! Хай ваше волосе виросте буйне і гарне.

ВИ СЕ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ.

„ДАРМАФУҐА" дасть поріст волосю, усуне порплі і волосе перестане випадати. В короткім часі ваше волосе відросте на цілій голові. 27-38

На спробу вишлемо за 10 ц.

ARGIL SPECIALTIES CO., Sv.,
Box 37, Philadelphia, Pa.

ЗА ВИПЛАТУ

посилок грошевих в старім краю гарантує цілковито: 131—
HENRY J. SCHNITZER
STATE BANK,
141 Washington St., New York.

ПРАВДИВИЙ

МІД

В ВОЩИНІ 65 ЦЕНТІВ
В СЛОЇКУ ОДНОГО ДОЛЯРА.
З пасіки Володимира Корецького.

Замовлення враз з грішми засилайте на адресу: 37c52

VLADIMIR KORECKI,
Midland Ave., Park Ridge, N. J.

АКРОН, О. АКРОН, О.

УКРАЇНСЬКИЙ ОФІС.

Продажа шифкарт до краю і спроваджуванне родин з краю. Справи нотаріяльні і адвокатські. Продажа фарм і домів. 113c146

Звертайтеся до:
UNION REAL ESTATE CO.,
307 Guth Otis Bldg.,
38 So. Howard St., Akron, O.

НОВИНКИ.

Нюйорська вистава національної й культурної творчости імігрантів.

На весну має бути відкрита в Медісон Сквер Гарден в Ню Йорку велика вистава, представляюча „творенне Америки", зокрема ту участь, яку в творенню американського життя й культури принимали переселенські народи від часу перших колоністів аж до імігрантів нинішнього дня. Виставу влаштовують американські наукові та просвітні організації вкупі з ріжними національними групами Ню Йорку. Як говориться в оповістці комітету для влаштовання вистави, „вже нераз було показано, що Америка дала імігрантам, та отсе перший раз буде виказано, що імігранти внесли в національне життє Америки". Вистава має обнимати побутове життє ріжних народів, мистецтво й ремесла та промисли, народну творчість, фольклор, хорову й інструментальну музику, взагалі всі імігрантські „причинки до творення американської нації". Окрему увагу звертається на індустріяльні почини й здобутки ріжних народів. Головою загального комітету вистави є бувший секретар внутрішних справ, Френклин К. Лейн, генеральним директором відомий Джан Даніелс, котрий уже впорядкував кілька великих вистав і від десяти літ занимається іміграційними студіями. Відомі нюйорські техники й артисти приготовляють сценічну обстановку, декорації, костюми й музику. Зрештою кожда національна група має сама виробити свою програму та представити своє життє, історію і культуру. Матеріяли для вистави збираються вже кілька місяців серед ріжних національних гуртів, зібраних в нюйорському іміграційному морю. Точна дата вистави буде оповіщена незадовго і залежить від деяких направ і декорацій, які мають бути зроблені в Медісон Сквер Гарден. Правдоподібно вистава буде відкрита на початку весни.

Американські горожани з чужими пашпортами.

Державний Департамент у Вашінґтоні оповіщує:

Дійшло до відома уряду, що натуралізовані американські горожани (що приняли тутешне горожанство) виїзджають зі Злучених Держав, не постаравшися собі американських пашпортів, але з документами виданими їм представниками тих держав, котрим вони були піддані перед приїздом в Америку. Хто бере такий чужий пашпорт і виправляється з ним за границю, той через те не тратить ще американського горожанства, але проте Державний Департамент є того погляду, що в американського горожанина такий вчинок мусить вважатися незаконним і незгідним з правдивим горожанством сеї країни. Консулі Злучених Держав за кордоном не можуть і не будуть візувати таких чужих пашпортів, виданих американським горожанам, бо се значилоб, що признають їх підданими якоїсь иншої країни тої, що видала пашпорти. І правильно, тим американським горожанам, що для виїзду з Америки взяли документи якогось чужого правительства, Державний Департамент відмовлявся давати дозвіл на поворот в Америку. Тепер американським дипльоматичним і консулярним представникам за границею було дано порученнє робити точне слідство в кождім случаю, коли до них зявиться за візом людина, що виїхала зі Злучених Держав з чужим пашпортом. Аплікант мусить предложити афідейвіт з поясненнєм, чому він уживає чужого пашпорту. Коли покажеться, що тим він свідомо й нарочно нарушує закон Злучених Держав, тоді він не одержить дозволу вернутися в Америку. Лише коли докаже безумовну конечність і законність свого вчинку, Державний Департамент може видати йому американський пашпорт на поворот в Америку.

Обмеженне пашпертів до Польщі.

Вашінґтон, 5. жовтня. — З огляду на невлаштовані відносини в Польщі Державний Департамент оповістив вчера, що при видачі пашпортів для подорожі до того краю будуть обовязувати тепер заострені приписи й обмеження. Пашпорти будуть видаватися лише тоді, коли аплікант докаже, що його поїздка є конечна, і для доказу предложить певні документи. Правильно доказ повинен опиратися на документи з самої Польщі, значить повинні бути предложені закликаючі листи, судові позви, правні візвання і таке инше, з англійським перекладом. Пашпорти, котрі були видані на подорож до країн пограничних з Польщею, але ужиті на подорож в Польщу, мають бути предложені посольству Злучених Держав у Варшаві. Посольство видасть властителеви новий, надзвичайний пашпорт на поворот в Америку. Виданнє такого пашпорту буде мати той наслідок, що польські власти зажадають від властителя, аби негайно виїхав з Польщі.

Поміч голодуючим в Китаю.

Страшне лихолітте голоду, що навістило сего року Китай, спонукало Американський Червоний Хрест призначити пів міліона долярів на поміч китайському населенню в голодовім районі. Сто тисяч долярів вже вислано і частина тої суми буде ужита на будову доріг та каналів в тій частині краю, що від століть була руйнована виливами рік. Таким способом буде можливо довозити харчі в голодуючу країну, а рівночасно тисячі Китайців найдуть заробіток і можливість прогодуватись.

Зуби причиною смерти.

Б. Виллямс, 68-літний старець, не піднісся рано з ліжка як звичайно, а коли се спостерегли його сусіди, знайшли його неживого. Прикликаний лікар знайшов в горлі небіщика штучні зуби. Очевидно Виллямс пійшов спати з зубами, а підчас сну вони застрягли йому в горлі і задушили його.

Замерзли в літаку.

Фінський офіцир і італійський воздухоплавець взнеслися літаком на 12.000 стіп в гору і натрафили на сніжний вершок гори. Вони думали правдоподібно, що се біла хмара. В місяць пізнійше знайдено замерзлі їх тіла в літаку.

Велика головка капусти.

В. Аміес, 85-літний огородник в Англії, виплекав в своїм огороді головку капусти, котра має довкола 12 стіп, а важить пятьдесять фунтів.

Спікся на смерть.

Одному французькому фармерови, котрий терпів на гостець, порадили, щоби вліз до теплої печі і там вигрівся, то гостець покине його. Бідачиско послухав, але що в печі було загорячо, то витягнули його спеченого.